

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám, Gergurov-féle házban,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A hacs megjel nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és esütörtökön.
Felelős szerkesztő és kiadó/rajdos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 fr
50 kr. — Egy óra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

A béke, a választások meg a belügyminiszter.

Apponyinak bekeajánlata érdekében elmondott nagyszabású beszéde óta feszült kíváncsisággal leste a sajtó és a közönség egyaránt, mily eredménye lesz a békeajánlatnak?

Az a nézet, melyet Apponyi karácsonyi czikke után még a kormány-párt is elismert, hogy az istenkéire tényleg szükség van, — az most, midőn Apponyi a maga egészében, teljesen megvilágítva terjesztette a képviselőház elé ajánlatát, ma sem változott meg; sőt a teljesen elfogulatlanok a beszédből a béke szükségességéről még jobban meggyőződtek.

Mert hiszen nagyobbára oly dolgokat ker Apponyi kormánytól, a miknek rendes állapotok közt meg kellene lenni! Avagy olyas-valami az a választások tisztasága, a mi a szabadelvűség keretén kívül esik? Hiszen már maga az is megbélyegző, hogy a választási visszaélések oly általános bajai az országnak, a melynek orvoslására csak a legünnepélyesebb alkalmakkor lehet gondolni!

Nem kell az olvasónak messze menni, hogy a választások szokott menetéről fogalmat alkothasson. Az a választások szezonjában a sajtó alig győzi reprodukálni a sok törvényellenes kortesfogásokat, jogtalanságokat, presszió szerelte szavazatokat, a melyek nálunk Bácsme gyében előfordulnak. Maguk a kormánypártiak is elismerik, hogy a választási elnök személyén sok fordul meg: és ha ez így van; pártérdek nélkül, önzetlenül jár el az illető elnök, a kitől ily sokat várnak és tisztá az a választás, a hol az ily elnök megfelel a hozzá fűzött várakozásoknak?

Aztán, hogy továbbra ne menjünk; nem jellemzi e a választások tisztaságát az a lisztá, melyet a legutóbbi képviselő választások alkalmával összeállítottak azon összegekről, melyet a kormány a választásokra fordított? Csupán a zombori mandátum megszerzése végett 30,000 frtot kapott az akkori főispán! Hát Pulszky Ágost 95,000 frtos mandátuma tiszta választásnak volt e az eredménye?

Igy van az nálunk; de így van ez másutt is; Tapolca, Stomfa tanúságot tettek arról, hogy másutt sem

hevernek ilyenkor télen a kormány-párt megbízottai.

Midőn Apponyi erre—múltán—ráutalt s az ország jobb érületű része nevében azt követelte, hogy ez orvosoltassék, nem lehet csodálni, ha kelemetlenül érint ezzel szemben a belügyminiszternek az a kijelentése, hogy a választási visszaélések — nem történtek meg.

Eltekintve attól, hogy a mi tényleg megtörtént, és a mit nem egyszer, de szászor mutattak ki *tényekből*, — hogy azt megcáfolni abszolote nem lehet, különösen pedig olyanok előtt, kiknek nagyrésze az ilyeneknek tanuja volt — eltekintve ettől, nézzük, micsoda argumentumokat használt a miniszter eme nagyképű állításának bizonyítására?

Az első mindjárt egy mondvasinált érv. Miután a mult évben — mondja a belügyminiszter — a választók létszáma csak 0:7 százalékkal apadt, nyilvánvaló, hogy szavazati joguktól az ellenzékiek nagy részét meg nem foszthatták. Igen ám, de arról nem szól a belügyminiszter, a mit alighanem ő is jól tud, hogy a hány ellenzékít fosztnak meg jogtalanul szavazatoktól, annyi kormánypártinak adnak jogtalanul szavazati jogot! Ez csak világos kalkuláció!

Másodsorban azt hozza fel, hogy a kuria többnyire visszautasította a választási visszaélések ellen reklamálókát. Es miért? Mert azok az adatok, a mivel a reklamálók a jogtalanságokat igazolhatták volna, legtöbbszörre ép azok hivatalnokok kezében voltak, a kik a jogtalanságokat elköverték. Hogy aztán ezek önmaguk ellen nem szolgáltatnak mások kezébe fegyvert, azt még a belügyminiszternek sem szüksegűs bővebben fejtegetni.

Kellemetlenül, nagyon kellemetlenül esik, midőn olyankor, mikor valaki oly magasztos eszmét helyez a közvélemény asztala elé, mint Apponyi most, ily kicsinyes érvekkel rontanak neki. Mert nyilvánvaló, hogy a belügyminiszter esütörtöki beszédjének, sőt részben Bánffy válaszának is, nincs egyéb célja, minthogy azt kisűtűni, hogy Apponyi ajánlatának helye nincs, Apponyi ajánlata felesleges.

Pedig az lehetetlen, hogy a békeajánlat a fűstbe ment tervek közé sorakozzék; jól értesült kormánypárti

körök is úgy nyilatkoztak, hogy a treuga Dei létezése több mint bizonyos; csakhogy a kormánypártiak addig szeretnék esűrni csavarni, oly zavarossá szeretnék tenni a dolgot, hogy abban ők továbbra is kényelmesen halászhasanak.

Csakhogy az ilyen istenkéiben aztán nem lesz köszönet.

A vallás szabad gyakorlata.

A vallás és közoktatásügyi, belügyi és igazságügyi ministerek egy jan. 8-ikan kelt s a hivatalos lapban f. hó 14-en közzétett közös rendelettel szabályozzák a vallás szabad gyakorlatairól szóló 1895: XLIII. t. cz. végrehajtását.

A terjedelmes rendelet első fejezetében megjelöli azon törvényeket, melyek az eddig bevett keresztény egyházak és hívekre, az izraelita vallásra és követőire, a jövőben törvényesen elismerendő vallásfelekezetek követőire alkalmazást nyerne és azokkal is, melyek ezekre vonatkozólag hatályon kívül helyezettek. A rendelet 5. §. szerint valamely vallásfelekezetbe való oly be- vagy abból való kilépés, mely nem a törvényekben megállapított feltételek alatt történt, figyelembe nem vehető és mindazoké, kik vallásfelekezetükből szabályszerűen ki nem léptek, ezental is az illető bevett vagy elismert felekezethez tartozóknak kell tekinteni. Ha azonban a kilépés szabályszerű, akkor mindaddig, míg az illetők más felekezethez szabályszerűen be nem léptek, felekezeten kívül állóknak tekintendők.

A valamely felekezetből való kilépési szándék bejelentendő az illető egyházközség lelkeszenél vagy vallási előjárójánál, az arról kapott két bizonyítvány pedig bemutatandó a főszozgabirónál vagy polgarmesternél, kik a bejelentésről jegyzőkönyvet vesznek fel, a mivel aztán a kilépés befejezetnek tekinthető. A közigazgatási hatóság a megtörtént kilépésről az elhagyott felekezet lelkeszenét hivatalból értesíti. A közigazgatási hatóság megtagadja a kilépés bejelentését, ha úgy találja, hogy a bemutatott egyházi kilépési bizonyítvány

Ha valamely felekezeten kívül álló valamely vallásfelekezetbe be akar lépni, ilyen szándékát bejelenti az illetékes közigazgatási hatóságnál, mely erről jegyzőkönyvet vesz fel és ezt megküldi azon felekezeti lelkeszenék, melybe az illető belépni óhajt, de egyszerűs mind értesítendő erről azon felekezeti lelkesze is, melyből az illető korábban kilépett. A fél kívánatára bejelentéséről felvett jegyzőkönyv masolata neki díj nélkül kiadandó. Ha a közigazgatási bíróság úgy találja, hogy a fél szándékára nevezve tevedésben van, felvilágosítandó erről és egyelőre megagadandó a jegyzőkönyv felvétele.

A rendelet II. fejezete a vallásfelekezetek kívül álló szűzőktől származó gyermekek vallására vonatkozó megegyezések alak-

szerűségéről, azoknak anyakönyvi nyilvántartásáról és a gyermekeknek gyámhatósági bejegyzés mellett való átérés módozatairól szól.

Ha a házasság megegyeztetésében, hogy gyermekek valamely bevett vagy elismert vallást kövessenek, e megegyezést, személyesen vagy hitelen meghatalmazottjuk által kijelentik a kir. járásbíró, polgármester vagy főszolgabíró előtt, kik erről jegyzőkönyvet vesznek fel, és annak tartalmát a felek által megértett nyelven megmagyarázzák. A jegyzőkönyvet felvevő, hatósági személy tartozik meggyőződést szerezni a házasság személyazonosságáról; továbbá arról is, hogy csakugyan felekezeten kívül áll-e s legalább az egyik fél és akkor figyelmeztetni kell őket, hogy a köntendő megegyezés csak akkor lesz hatályos, ha arra irányul, hogy a házasság gyermekei valamennyien egy bevett, vagy törvényesen elismert vallást kövessenek, illetőleg abban neveltsenek. Ha azonban a felek felvilágosítottak után is ragaszkodnak ahhoz, hogy az eljáró hatóság a törvényről elterő megegyezésüket jegyzőkönyvbe foglalja: az előre bocsátott figyelmeztetés és annak sikertelenségét a jegyzőkönyvben külön fel kell említeni.

A felvett jegyzőkönyv másolata a fél kérelmére három nap alatt kiadandó a házasságkötő és hivatalból megküldendő a házasságkötő anyakönyvvezetőnek. A szabványos megegyezés bejegyzendő az anyakönyvbe.

A megegyezés később csak az esetben változtatható meg, ha a felek házassága egyvállalású házasságává vált. Az eredeti megegyezés megváltoztatását is bejelentik felek a járásbíró, polgármester vagy főszolgabíró előtt, ki az iratok (vallásfelekezethez való beiepest tanúsító okmány, házassági anyakönyvi kivonat és hetedik életévet be nem töltött gyermekek születési bizonyítványok) csatolása mellett a megegyezés megváltoztatására értesíti azon anyakönyvvezetőt, ki a házasságot vagy a hetedik életévet be nem töltött gyermekek születését nyilvántartja. Ha a különböző felekezeti házasságok házassága egyvállalású házasságává vált: akkor a 7-ik életévet meghaladott gyermekek már 18-ik életéve előtt, a gyámhatóság bejegyzésével a szülőknek most már közös vallására terhet át, akár megegyeztek a szülők

házasságuk megkötése előtt gyermekeik vallására nézve, akár nem.

A bejegyzést az illetékes árvaszéknél kérheti az átérni kívánó gyermek, vagy a szülő, vagy a gyermek törvényes képviselője. A közigazgatási tisztviselő köteles meggyőződést szerezni magának arról, vajjon annyira érett e már a gyermek, hogy saját vallásos meggyőződéssel bírhat. Ha a gyermek vallását elhagyni nem hajlandó, az árvaszék bejegyzését meg nem adhatja. A házasság felek a gyermekek vallására nézve megegyezést vagy ily megegyezés megváltoztatását a kir. közegetésről az erről felvett közokirat hivatalos kiadványát megküldi az illetékes anyakönyvvezetőnek.

A rendelet III. fejezete a vallásfelekezeten kívül álló szülőtől származó gyermekek vallásának megállapításáról rendelkezik. Ha a szülők egyike sem tartozik valamely felekezethez és ha a gyermekek vallására nézve előleges megegyezés nem jött létre, akkor az ily házasságból származó gyermek vallása gyanánt az a bevett vagy törvényesen elismert vallást kell a születési anyakönyvbe bejegyezni, melyet a nemebeli szülő megállapít.

Ha a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezeteken kívül álló szülő a saját nemebeli gyermeke vallását a születés anyakönyvi bejegyzése alkalmával nem állapítja meg, vagy pedig oly választ jelöl meg, mely a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek közé nem tartozik: akkor a gyermek vallásának rovatába az jegyzendő be, hogy: „egyelőre meg nem alapított”. Az anyakönyvvezetőnek kötelessége, hogy a gyermek vallását a hat év betöltéséig állapítsa meg. A törvénytelen gyermek vallásáról, melynek anyja felekezeten kívül áll, az jegyzendő be, melyet az anya megállapít. Ugyanez áll oly gyermekeknél, melyek ismeretlen szülőtől erednek, az esetben a vallást a felfogadó állapítja meg.

A rendelet IV. fejezete elmondja, hogy e rendelet Fiume és kerületének területére is kiterjesztetik. A rendelkezés csatolt mellékletek azon jegyzőkönyvek mintáját állapítja meg, mely felekezettől való be vagy kilepés bejelentésénél, továbbá gyermekek vallására való megegyezések kinyilvánításánál a közigazgatási hatóságok képviselői által felveendő és a felek által mindig aláírandók.

A nők középiskolai tanulmányai.

A vallás és közoktatásügyi miniszter még a múlt év decemberében a nőknek a bölcsészeti, orvosi és gyógyszerészeti pályákra való lephetés céljából leendő felvételére vonatkozólag, az egyetemekhez rendeltetést intézett. Minthogy azonban a felsőbb tanintézetek illető karaira rendes hallgatói minőségben való felvételre a jogosultságot a szabványos középiskolai tanulmányok alapján letett érettségi vizsgálat adja meg, a miniszter emittett rendelkezést folyományaképpen most az összes tankerületi főigazgatókhoz, 72039 szám alatt a nők középiskolai tanulmányai módozatainak szabályozására vonatkozólag a következők rendeltetést intézte:

Középiskolaink az osztály és érettségi vizsgálatok letehetésére eddig is megadták az engedélyt a leányoknak mint magántanulóknak és vizsgálatiuk és módozatát ezután is fenn kívánom tartani.

A mennyiben e szerint lányok az ország bármily nyilvános középiskolájánál magánvizsgálatokra s ezeknek sikeres letelete után maganerettségi vizsgálatokra bocsátásukat kérelmezik, az illetők minden felsőbb engedély kikérése nélkül a fennálló szabályok szerint bocsátathók e vizsgálatokra, csupán arra kell ügyelniük a vizsgálat bizottságoknak, hogy a leányok vizsgálati a fiúk vizsgálataitól elkülönítve tartassanak meg.

Ha az illető leány polgári iskolából vagy felsőbb leányiskolából magántanulói minőségben középiskolai tanulmányokra kíván atlapni, az 1883. évi XXX. t.-cikk 12. §-a értelmében felvételi vizsgálatot kell tennie, mely a keteműi intézet megelőző osztályainak tantervi különbözeteire terjed ki. E vizsgálat sikeres letelete esetén azután a leány a középiskola közvetlenül magasabb osztályának ill. osztályainak anyagából a törvényes időben magánvizsgálatokra bocsátható.

Mindezen vizsgálatok teljesen ugyanazon tanulmányi teretk szerint tartandók meg, mely a középiskolák fiu-tanulóira nézve a tantervekben ki van szabva. Súlyt helyezek arra, hogy ezen új intézkedés jöteleményeiben valóban kiváló szorgalmu és tehetségű nők részesüljenek s minden jogosítatlan törekvés a megfelelő korlátok közé szorítsassék; azért itt még külön hangsú-

T A R T A L O M

Mese egy asszonyról.

Irta: Tábori Róbert.

I.

A női szörnyetegekről folyt a társalgás, meg arról is volt szó, hogy a mai irók tán igazságtalanok is az asszonyokkal szemben, mikor hősnőket majdnem kizárólag színszertű alakoknak festik. Hát már annyira zavaros volna a költészetnek egykor tiszta formájának, ha a szörnyetegeket mutat? Vagy a mi szemünk volna hibás abban, hogy mindent rutnak lát? A legtöbb disputáló ahhoz a véleményhez szított, hogy az irók jól látnak és az asszonyokban van a hiba, mert hisz akik legjobban ismerik neműtük: a női irók is csaknem kizárólag sötét színeket használnak. Ugy kell annak lenni, mint a pesszimisták mondják, hogy a decadence korszakában a nőt is sújtotta a süllyedés végzete...

Ekkor megszólalt egy öreg ur, aki eddig nem vett részt a vitában:

— Uram, ha megengedik, elmondok önöknek egy egyszerű történetet, amelynek szemtanúja voltam.

II.

Abban az esztendőben vettem át az elme-gyógyintézet vezetését. Az orvosnak, aki sikertelen akar működni, ismernie kell betegai mult-

ját és családi körülményeit. Sok nyomor és még több bűn szövi azt a sűrű fátályt, amely ráborul egy-egy beteg lélekre és nem éppen könnyű dolog, keresztüllátni a szöveten. De én látni akartam és azért behatolam tanulmányoztam valamennyi betegemet.

Volt köztük egy asszony, aki különösen lekötötte érdeklődésemet, noha élettörténete a lehető leggyeszterűbbnek tetszett. Vagy harminc éves lehetett és vonásai a kiallott szenvedések dacára elárultak, hogy régebben nagyon szép volt. Először azt jegyezte fel róla az intézet naplójában, hogy betegsége gyógyíthatatlan buskomorság. A pszichológianak kevés köze volt az esetenek, mert úgy jutott az intézetbe, hogy második gyermekéja után elsőszülött az elméje. S már öt éve, hogy itt van az intézetben, anélkül, hogy állapota legkevésbé változott volna. Minden jel arra mutat, hogy életfogytig megmarad az intézet lakójának. Egyébiránt csendes, türelmes, szavát sohasem lehet hallani és az ápolóknak alig ad valami munkát.

Eljött az a nap, mikor a tartásdíjat kellett érte megfizetni, s aki elhozta, maga a férj volt. Szép magas termetű, előkelő úri ember, akit már látszólag ismertem. Magasrangu hivatalnok volt valamelyik miniszteriúmban és közbecsülésnek örvendett. Mikor átadta nekem a köteles összeget, azt tudakolta tőlem, nem mutatkozik-e némi javulás a beteg állapotában?

Van bennem sok megfigyelő képesség ami csak természetes olyan emberben, akinek

felgalkozása is magával hozza, hogy tanulmányozza a lelkeket. S úgy tetszett abban a pillanatban, mintha látogatóm aggodva lenné a feleletet, mintha attól féne, hogy jó hírt mondok neki.

Szókimondó természetemnél fogva nem is csináltam titkot nézetemből, mire a férju busan mosolygott.

— Igaza van, uram, — mondá némi habozás után — s már ebből is látom, hogy betegem a legjobb kezekben van. De nehogy gonosznan tarison, elmondok önnek mindent Lássá, erre az asszonyra nézve a legnagyobb

— Mit beszél?

— A való igazat! Tudja hát meg, hogy ő már nem feleségem. Mikor az a nagy szerencsétlenség ért, három esztendőig vártam, dacára annak, hogy családom folyton nyakamra járt, és egyre ösztönzött, hogy váljak el tőle. Sokáig küzdöttem magammal, mert én ezt az asszonyt nagyon szerettem. Végre azonban győzött a bölcs belátás: két gyermekem nem lehetett el tovább anyai ápolás nélkül, társadalmi pozícióm is megkövetelte, hogy nyílt házat tartsak és azonfelül szerencsém is akadt. Egy jó családból való, szép és kedves leány belem szeretett és en sem maradhattam érzéketlen jósága előtt. Megtettem hát a döntő lépést és három esztendő óta újból van hitvesem. A második házasságból is született gyermekem, de a

lyozni kívánom, hogy miként a fiuk, ugy a leányok vizsgálatainál sem lehet helye semminemű enyhe elbírálásnak vagy könnyítésnek.

Midőn ezeket a főigazgatóságnak továbbírt eljárás végett tudomására hozom, meg csak arra hívom fel a középiskolák tanári testületeit, hogy vizsgálatokra jelentkező leányokat az 1890. évi XXX. t.-cz. határozmányaira is figyelmeztessék, melyek szerint az orvosi karok, ugy szintén a főiskolák mennyiségtan természetudományi szakosztályainak reides hallgatóitól a görög nyelv ismerete nem kívántatik, hanem azok, a kik e tanulmányokra lépnek, a görög nyelv helyett megszabott tárgyakat választhatják a gimnáziumban.

Kiállítás a hó alatt.

Csendben, zajtalanul, de a multak iránti kegyelet és a jövőbe vetett hit ünnepies hangulatú lettek át Magyarország millenaris esztendőjének küszöbén. Jégkéreg borítja a természetet, de a hó felett, Petőfi szavai szerint, „piros rózsza koszorúzza a telet”. Piros a rózsája kegyeletnek, a reménynek, a nemzeti öntudatnak és ezer év viszontagságai után a bejárt fejlődés és hatalmas lendület áhitatának.

Ünnepies hangulat szállja meg a tömegek szívet és mindenki érezi, hogy a most ránk köszöntött új esztendő a történelem ritka évfordulóit közé tartozik. Ezer év nagy idő egy nemzet életében és ritka a nép, mely állami fennállását ily hosszú időre kiterjesztieni képes lett volna. Az ókor kultur nepei között Jüdaea, Persia, Póniczia Hellas, Róma, egy sem érte meg fennállásának ezredik évét és az újkori nemzetek között sincsen Európában egy sem, mely ugyanazon földrajzi határok keretében, ugyanazon állami szervezettel mellett ősi alkotmányának eredetét, az uralkodó faj változatlan suprematiájá mellett, ezer évet kiszámíthatna.

Nagy népek és nagy birodalmak pusztultak el, miatt a magyar valóság, nehéz viszonyok között, tartatott, törököt, gyakran önkéretől is vérezve hősi bátorsággal meg tudta védelmezni nemzeti önállóságának csaknem szakadatlanul ostromolt védő sánczeit. A mostan élő leghatalmasabb nemzetek is ezer év előtt még alig léteztek; az orosz még adót fizetett a tatárnak, lengyelnek, Anglia még meg sem kezdte nemzeti alakulá-

sának physiologiai processzusát; a francia még nem állapította meg állami határait, a német szét volt tagolva és az olasz nép századokon át a papa világhatalma alá tartozott. Azok a nepek pedig, melyek a magyarokkal együtt ezer év előtt léteztek, életviszonyaikkban annyira elváltoztak, hogy rájuk ismerni sem lehet.

A lengyel fel van osztva, a bolgárt elnyelte a szlávság, a bajor és szász mas földrajzi és jogi határok között él, mint ezelőtt, Velence hatalma teljesen aláhanyatlott és Dalmácia melléktartományá süllyedt. Csak a magyar faj tartotta magát és nem hódolt meg senkinek, amint hogy ő sem iparkodott soha magába olvasztani vagy leigázni más népet. A hódolt nepek, mint azt Munkácsy Mihály honfoglalási képe is mutatja, szabadon es önéreztetés megadással járultak a hódító Árpád elé, hogy felajánlják neki földjüket, mert a hódító hadvezér nem kívánt magaeelőtt látni rabzsolákat, csak alattvalókat. Talán jobb lett volna, ha századok beolvastó politikája által Magyarországon is ugy mint Franciaországban, Angliában és Németországban történt az összes nemzeti-egység egy egység, egynyelvű nemzeté alakultak volna át, de a magyar nép többre becsülte a szabadság független érzését, semhogy attól bárkit is megfosztani iparkodott volna.

Igy él az a nép, csaknem minden fajrokosság nélkül, magára hagyatva immár ezer esztendő óta itt Európában a államfentartó tulajdonságaira fogva még sok száz év történelmeből ki fogja venni a maga részét a jövőben is. Az isteni gondviselés különös kegyelme segítette eddig és tizedik szekulumában megújult újra. Azért ifjú vértől pezsgő lelkiülettel méltó, hogy megünnepelje évezredének dicső emlékét és kettős arczzal, mint Janus, messze időkre visszapillantván, büszke önéreztettel, és rendhíttelen bizodalommal előre is szegyezze tekintetét, mely a multak emlékeiből a remény szálait szöheti tovább, a jelenkor fejlődésének ragyogó sugaráival.

Tízszázados kulturánk hazai fejlődését és nemzetiség életképességét az emberi tevékenység minden terén, az országos ünnepek központját képező millenaris kiállítás lesz hivatal minden irányban kellő módon méltóan feltüntetni. A modern Magyarország életerős produktív kiállításunk a történelem rég letűnt korszakait is fel fogja

éleveníteni. A régi ereklyék gyűjteménye, régi épületek, műemlékek, szobrok, képek, műkínészek, fegyverek, okmányok és mindenféle régi magyar emlékek összeállítása különös specialitását fogják képezni ennek a szó szoros értelmében igazi nemzeti kiállításnak, mely történelmi részének különös vonzereje által felülmúlja az eddigi összes kiállításokat, melyek eddig csaknem kizárólag az ipari haladás és nemzetgazdasági termelés versenyképességének igazolására szorítottak. A magyar nemzet örökös harczaiban és leiftentartásáért vívott küzdelmeiben sok becses emlék elpusztult, de anélkül becsesebbek és értékesebbek lesznek előttünk azok, melyek a hazafias kegyelet által az ország különféle vidékein számunkra eddig megőriztetek.

A mi Magyarországon és hazánkra vonatkozólag külföldön régiség csak taláható; az mind össze van gyűjtve és vagy eredetiben, vagy hű másolatban művészi utánzattal lesz látható a május 2-ikán kezdődő es valószínűleg a késő őszi hónapokba nyúló kiállítás, melyet előreláthatólag a külföldről is tömegesen fognak látogatni. Napról napra érkeznék már az érdekesnél érdekesebb történelmi relikviák és az ipari czikke szállítása is már a jövő hóban megkezdődik. Az összes eszmókat befejezték előkészítő és előjegyzési munkalataikat. Eddig 16.000 kiállítónál több jelentkezett, mely az eddigi összes országos kiállítások jelentkezőinek számát messze túlhaladja. Körülbelül kétszáz nagobbzsababú és kisebb, de remekül kiállított épület készen áll és ezek közt a történelmi főcsoport: Vajda Hunyad vára, az ősrégi jai templom és Mária Terézia korabeli renaissance-épülettel, ország faluja a magyar és nemzetiségi utcával, hol a magyarországi vidékek nepelete lesz bemutatva, ar óriási iparszarnok, mezőgazdasági, gyár- ipari, tengerészeti, hadügyi, pénzügyi, közlekedési, közoktatásügyi, bányászati stb. monumentális nagy épületek, a közegészségi, meteorológiai, borászati, halászati, czukorgyári, tejgazdasági, malomipari s szász mas pavillon a hóval fódott fehér lepel alatt egy mesebeli város kiemelkedő pontjait képezik. A nagykorúton épült kiállítási város nemsokára be fog népesedni a kiállítandó tárgyak sokaságával, ünneplő közönség és külföldi látogatók seregeivel. A világ minden tájáról, messze országokból, Amerikából, Indiából, Egyiptomból, Olaszországból, Angliából, Franciaza,

felesésem ennek dacára fényesen cáfolta meg a mostoháskorú szülő ostoba előteletet. Jobb anyát képzelnem sem lehet. . . De ugy-e, megérti már most, miért nem kívánhatom, hogy első feleségem kigyógyuljon elmebajából. Rettenetes helyzet volna ez harmunkra nézve!

III.

A sors néha megrétfája az embert és nem ismer kémeletet, mikor humoros hajlamai támadnak. Másfél évig voltam az intézet igazgatója, mikor egy éjjel tűz támadt a pavilonban, amelyben erdekes betegem lakott. Szerencsésen elfojtottuk a tüzet, de lehet, hogy az ijedség okozta lelki megrázkódtatás hatott a betegre, mert mikor reggel meglátogattam, először szólalt meg a hetedfél esztendő óta, amelyet ott töltött.

— Orvos ur, szeretném látni a férjemet, meg a gyermekeimet, ezeket mondta nekem.

Az első pillanatban elfogott a tudós hiúsága, akinek olyasmi sikerült — habár csak véletlenségből — amiben más valaki kudarcot vallott. De aztán elgondoltam magamban, hogy mi következményei lehetnek ennek a véletlennek és borzongott a hátam. Erősen megvizsgáltam a beteget, abban a reményben, hogy a javulás csak pillanatnyi és beáll majd röviden a visszaesés, de csakhamar meggyőződtem, hogy elődómön em-

beri dolog esett meg. Tévedett. Ez az asszony rácafolt a leghíresebb elmegyógyász diagnózisára és tökéletesen kigyógyult elmebajából.

Egyre türelmetlenebbül követelte, hogy vezessem vissza családjaéhoz és ketheti halasztás után belattam, hogy kötelességem ellen vétenek, ha még tovább tartanám az intézetben. Arra is gondoltam, hogy elmondok neki mindent, de ehhez már nem volt bátorságom. Rabiztam hát sorsára és csak a vasutig kísértem el, mert intézetem mintegy másfél órányira volt a fővárostól.

Reggel indult el, este jött vissza. Végtelenül fáradtnak és kimerültnek látszott. Alig tudott elvanszorogni szobájáig és amikor oda érkezett, sokáig nézett maga elé. Megijedtem ettől a rémlátó nézetstől.

— Mi a baja, asszonyom? — kérdeztem tőle.

— Doktor! Doktor! miért tette ezt velem? — kiáltott erre szívet facsaró hangon. Miért nem mondott el nekem mindent?

— De asszonyom . . .

— Tudom! tudom! . . . Nem volt hozzá bátorságom. Nem akarta bevallani, hogy én már halott vagyok és nincs jogom többé újból feltamadni. Ha ezt tudtam volna . . .

— Mi történt? Mondja el, az égre kérem.

— Hát csak az történt, hogy amint megérkeztem . . . férjem lakásába egy nő

fogadott. Olyan otthonosan fogadott, hogy azonnal kitaláltam magamban: annak az asszonynak van joga itt lenni. De arra nem gondoltam, hogy törvényes joga is lehet. Az első pillanatban feltámadt bennem a féltékenység és kimeletlen akartam lenni helyem bitorlója iránt, de aztán megdöntöttem, hogy szegény Ferim tán csak kenyérszerűségéből eszelekedett így. Bemutattam tehát magamat, mint tavoli rokonát, aki autatóban van.

— Feri nagyon fog örüdeni, ha haza jön a hivatából, mondá az asszony es bevezetett a szobába.

Körülnéztem a lakásban, abban a tükös reményben, hogy kifogásolni valót talalok, de nem! Mindenütt a legtekintetesebb rend és tisztaság. Aztán a falakat néztem, az ismerős képeket és megdöbentem: ferjem íróasztala fölött díszes keretben a saját képmásamat láttam meszer kezétől megfestve. De milyen más volt ez a kép, mint az eredetije! Amott a falatság, a szépség és a boldogság, emitt egy rom, amelyben csak a fájdalom érzése tartja meg fenn az életet.

Az asszony észrevette, hogy nézem a festményt és igazi meghatottságtól remegő hangon így szolt:

— A férjem első felesége. Én nem ismerem, de mondják, hogy esodátalatosan jó és nemesszívű asszony volt.

— Hát meghalt?

Német-, Törökországból és a szomszédos keleti tartományokból egyre-másra jönnek a jelentések, konzulátosoktól társulatoktól, melyek tömeges és csoportos látogatásokat jelentenek.

Az érdeklődés a folytonos előkészüldésekkel együtt halad és mire a hó elolvad és a tavaszi enyhe szellő megdöbben, Magyarország kiállítása a népek testvéries érintkezésének gyűlhelyévé fog válni.

Magyarország ezeréves története sok ellenséggel való küzdelmünkkel van tele; az ezer év végén sok barátot fog szerezni nekünk az az ünnepi alkalom, hogy a külföld hazánk kulturális életképességéről a kiállításon saját szemével fog meggyőződést szerezhetni. De magunk is fogunk belőle tanulni és azért bizást elvárjuk, hogy a kiállítás nemcsak dicsőségünket fogja emelni a külföld előtt, de hasznos iskolája is lesz mindazon törekvő elemeknek, melyek Magyarország jövőjét a komoly munka és nemzeti haladás biztos sikerétől várják és reménylik.

Fekete József.

Politikai hírek.

A nyomdatermek tudományos célra szolgáló kötelees példányainak beküldéséről szóló törvényjavaslatot terjeszt legközelebb a közoktatásügyi miniszter a képviselőház elé. A javaslat célja az, hogy akadémiai és nemzeti muzeumi könyvtárak gyorsabban gyarapodjanak, továbbá, hogy minden megyében alapja vessenek meg egy törvényhatósági könyvtárnak. Elrendeli ennélfogva, hogy Magyarországon nyomott, gépszkorozottas utján készült minden nyomdatermekből a nyomtató tudományos célokra három példányt tartozik beküldeni és pedig egyet: a nemzeti muzeumnak, az Akadémiának és egyet a nyomtató illetékes törvényhatóságának. A napilapok és egyéb időszakos nyomdatermeket valamint a füzetes kiadványok, a forgalomba bocsátáskor azonban, — minden más nyomdatermek kötelees példányai pedig naptári évnegyedenként összegyűjtve, a következő negyedik évi két hete alatt, közvetlenül szolgáltatandók be a rendeltetési helyekre. A negyedenként beszállított kötelees példányokhoz a nyomdatulajdonos az azon idő alatt készített nyomdatermekéről két azonos kimutatást tartozik csatolni. Kiterjed a beszállítás köteleessége

a gép-szkorozottas utján készült minden nyomdatermekre, kivéve az értékhitel piropiok és értékjegyek s a javaslatban felsorolt egyéb hasonló nyomtatványokat. A kötelees példányokat a magyar királyi államnyomda is tartozik beszállítani. Kihagast követ el és — a be nem küldött kötelees példány vételárának megfizetésén felül — 300 forintig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő: a ki megszábot keizeri felszólításra a kimutatást illetőleg a kötelees példányt be nem szolgáltatja; a ki tudva nem teljes vagy nem helyes kimutatást küld be.

A katonai özvegyek és árvák ellásáról szóló törvény rendelkezéseinek további kiterjesztését szabályozó törvényjavaslat tárgyában a következő jelentést nyújtotta be a képviselőház pénzügyi bizottsága: A 1887. t. c. XX. és az azt kiegészítő 1891; X. t. c. jótéteményeiben azok a katonai tiszt és legénységi özvegyek és árvák nem reszesültek, akiknek férjük (apjuk) még 1887. évi apr. 30-á előtt halt el. Nem terjedt ki továbbá a törvény hatálya a hivatalnok rangosztályba nem sorozott katonai havidíjakos után hátramaradó özvegyek és árvák ellására; ezekre nézve a múlt században megállapított s később némileg módosított po gári nyugdíj-szabályok maradtak érvényben. Vegül ki voltak zárva a katonaiszti, katonai hivatalnok s rangosztályba nem sorozott havidíjasok és legénységi egyének özvegyei és árvái azon esetben, midőn a férj illetve atya béke idejében önhibáján kívül katonai hivatása teljesítésében vagy annak folytán beállott bántalom következtében halt el, hacsak a halalt sebesülést és külső sérülést nem okozta. Bármennyire kívánatos volt, hogy a törvény jótéteményei a nevezettek özvegyeire és árváira is kiterjesztessenek, eddig nem volt ez lehetséges, mert kerülni kellett azt, hogy a katonai özvegyeknek s árváknak béke idején való ellátása által az államkincstárba újabb teher hármojjék; t. i.: oda kellett törekedni, hogy az e célra szükséges költségek csakis a hadmentességi díjalap kamataiból fedeztessenek anélkül, hogy a díjalap megerősítése, illetve az a cél, hogy háboru esetén az ellenség előtt elesettek hozzátartozóinak ellátása bármi tekintetben kockára tétetné. A jelen törvényjavaslathoz csatolt táblázatokból kiderül, hogy a hadmentességi díjalap kamatainak a törvényjavaslat folytán fokozottabb igénybevételre a díjalap tökéletesebb megerősödését meg nem akadályoz-

za, sőt hogy a díjalap máris oly erős, hogy az esetben, ha pl. 1896-ban háboru folytán maximális módon igénybe vétetnek, az 1887: XX. t. c. határozmányainak a jelen törvényjavaslat értelmében való kiterjesztése esetén is ez alap még mindig oly erős marad, hogy rendeltetését, a háboruban elesett tisztiek s legénységi egyének ellátását biztosítsa. Miután a bizottság méltányosnak tartja, hogy az 1887. t. c. jótéteményei mindazokra kiterjesztessenek, kik eddig pénzügyi tekintetből ki voltak azokból zárva, s miután az ebből származó többkiadás a katonai díjalap jövedelméből; a tőkeállomány csökkenése nélkül fedezhető, a bizottság elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

HIREK.

— Igazságügyi kinevezések és át-helyezések. A igazságügyminiszter Gruden Dezső egri törvényszéki joggyakornokot az ujvidéki törvényszékhez, Lukacsy István szabadkai kir. törvényszéki joggyakornokot a zombori kir. járásbírószághoz aljegyzőkké nevezte ki, Baky Elek zombori kir. járásbíró-sági aljegyzőt pedig a zombori és Prekopa Rezső ujvidéki kir. törvényszéki aljegyzőt a miskolci kir. törvényszékhez helyezte át.

— Kinevezés. Boros Béla zombori szakaszvezetőt az itteni pénzügyi szakaszhoz m. kir. pénzügyőri szemesnek lett kinevezte.

— Számonkérőszék a városnál. Dr. Vojnits István főispán Zombor város összes közigazgatási hivatalaiban a jövő héten, esetleg e hó vége felé, számonkérőszéket tart.

— Kinevezés. Szedressy Ödön a zombori kir. törvényszék területére vizsgálati bírói állandó helyettesül nevezte ki.

— Érsekünk jótékonyága. Csaszka György kalocsai érsek jótékony szívének újabb nagy adományával adta bizonygat. Nehány hettel ezelőtt leegert a Palánka köz-szeg mellett levő Plávna falu iskolája s a szegény kárvallottak egyenesen hozzá fordultak segítségért. A jószívű érseknek, mint levelezőnk írja, f. hó 17-én érkezett meg a leirata Plávnára, azzal az üzenettel, hogy ötezer forintért a saját költségén új iskolát épít, azonkívül pedig a tanító és kántor fi-

Ugy nézett rám, mint aki eszelősnék tart.

— Természetesen! — válaszolt — hogy is volnék én különben a Feri felesége?

Kimondhatatlan harag és fájdalom tombolt a szívemben.

— Egészen bizonyos ön abban? — kérdeztem szenvedélyes hangon.

Megint az a bámuló tekintet.

— Nem tudom, asszonyom, — mondá végre szeliden — mi oka lehet önnek arra, hogy férjemet előttem gyanúsítsa. De előre kijelentem, hogy kárba vész minden fáradsága, mert az én Ferim a legbecsületesebb és legeszményibb férfiu, akilen én feltétlenül bízom.

Ebben a pillanatban a szomszéd szobában gyermekhang csendült meg. Az imént még erélyes asszonyka erre ismét szelid lett és mosolygva folytatta:

— Különben hagyjuk ezt! . . . A gyermekeim megjöttek az iskolából és nagyon örvendenek majd a néni látogatásának.

Az ő gyermekei!

. . . Megláttam őket hosszú idő múlva. Ő vezette be mindkettőt. Anya szemem névedet ebben az egyben: ez a két gyermek igazi szeretettel csüngött a mostoháján. „Édes anyácska” csacsogott a fiú, „alanyos mamácska” volt a leány minden második szava. S én, az igazi anyjuk, aki szültem őket, ott ültem néman, mereven és éreztem,

mint vonaglik bennem a szilaj szenvedély, amely egykor Medeat a pokollal eljegyezte.

— Csököljátok meg a nénit, — figyelmeztette őket az én utódom.

Lehet, hogy a merev nézésemtől ijedt meg a két gyermek. Vagy pusztá hazugság az, amit a ver szaváról mondanak. Huzódtak tőlem, nem akartak közeledni és belekapaszkodtak annak az asszonynak a ruhájába és karjaiba.

Éreztem, hogy valami szörnyűt teszek, ha még tovább itt maradok. Felálltam tehát és csak annyit hebegtem:

— Délután majd ismét eljövök. Most sürgős dolgaimat intézem el.

Az asszony utánam kiáltott a lépcsőházban:

— A nevént nem mondta . . . Kit jelentek be a férjemenek?

Megálltam egy pillanatra és fölínéztem. Abban a szép arcban annyi jóság és igaz aggodalom volt kifejezve, hogy fölengedett a jég a szívem körül.

— Mondja, neki, hogy egy kísértet jár itt . . . De megijedt a napfénytől, a világosságtól és visszatért ismét az árnyak országába, ahova való.

Azután be sem vártam választát, hanem a vasuthoz siettem . . . S ime itt vagyok ismét.

IV.

— Mit szándékozik tenni? — kérdeztem tőle hosszú szünet multán.

— Még kérdezheti? Itt maradok és az leszek a világ számára, ami eddig voltam: egy lélek nélkül való arnyék, amely azonban nem kísértet többé. Csak én tudja, hogy felgyógyultam, de nem fogja megmondani senkinek. Kegkevésbé a férjemnek!

— Meggondolta?

— Meg. Azok az emberek most szeretettel gondolnak rám . . . Nem akarom, hogy meggyűlöljenek . . . Ha férjem eljön s bizonyára el fog jönni a mai események után, tagadja el, hogy kün voltam az intézetből. Hazudjon az egyszer a kedvemért, az Isten is megáldja érte. Ugy-e megteszi?

Hajlottam a szavára és eljártam a férjrel szemben a komédiát, amikor másnap eljött. Megnyugodva távozott Máig is azt hiszi, hogy meg akarták tréfálni.

— S mi lett az ön betegébből? — kérdezte valaki a társaságból.

— Csendesen elélt néhány esztendőig. Ápolta a nálánál betegebbeket és aztán elmult, mint akinél letelt a mártírság ideje. De annyi mondok önöknek: ennek az asszonynak köszönhetem, hogy hiszek a nőben.

zeteséről is gondoskodni óhajt. Az érsek jóteknységát nagy örömmel fogadta a falu lakossága.

— **Hangverseny.** A zombori gör. kel. szerb tanító és tanítónő kezébeintezte növendékei szegény sorsu tanuló társai javára folyó 1896-ik évi január hó 26-án, a „Vadászkürt”-szálló nagyeremben tánccal egybekötött hangversenyt rendeznek. Belépti jegy személyenként 2 kor. Családjegy 4 személyig 4 1/2 korona, minden további személy után 1 kor. Műsor 1. Tolinger R., „Czárja nébeszni”, enekli az imézeti vegyes kar. 2. Dubek H. „Szbine!” férfi kar; eneklik: Zlatánov K. és Angyelis Zs. ur II. osztály. — Tómtos P., Kanurits J., Radocsics Sz. és Sztójadinovits N. ur III. osztály. növend. 3. Fauscheux L. (Diverisements) högedür zongora kísérettel; előadják Dursza J. és Malesevis I. k. a., zongorán kíséri Petrovits J. k. a. II. osztály. növend. 4. Gruits G. Ly. „Bólan czvet”. Dal szoprán és a t hangra zongora kísérettel; eneklik: (szoprán) Sztánivukovits D. es (alt) Dragojev Z. k. a. III. osztály. növend. 5. Besevits Szt. „Pjesznik”, szavalja Gyurits K. k. a. III. osztály. növend. 6. Marinkovits J. „Szrpkinya szam”, enekli az intezeti vegyes kar. 7. Kalau A. „Pauinokva vecsernya peszma”. Dal 2 szoprán és 2 alt hangra; előadják Próius Z., Sztánivukovits D., Gyorgyevits K., Dragojev Z. es Krónis Z. k. a. III. osztály. — es Petrovits J. k. a. II. osztály. növend. 8. Szrpszke narodne peszma. Gusziczka kísérete mellett enekli Zlatánov K. ur, II. osztály tanuló. 9. Ketterer E. „Boutin en train”. (Könc ert-Galopp) 4 kezre előadják; zongorán Dursza O. k. a. III. osztály. es Morar Ly. k. a. II. osztály. növend. 10. Topalovits M. „Poimjo szesztre” gyermekhimnusz enekli az intezeti női kar; zongorán kíséri Petrovits J. k. a. II. osztály. növend. 11. Tolinger R. „Bojna truba” Dal, enekli az intezeti férfi kar.

— **Vendégszereplés.** Fűredi Károlynak sikerült a Nemzeti színház legjelesebb művészet Ujházi Ede urat három vendégjátékra megnyerni és pedig jan. 25-en Constantin Abbet, jan. 26-án Pontiquet es jan. 27-en Boiuya faló ban lep föl. Előre is felhívjuk a művészet partoló közönség figyelmét.

— **Rehabilitálás.** A szabadkai ügyvéd kamara figyelmű bírósága közbe teszi, hogy dr. Kemény Zsigmond bajai lakos ügyvédét az elene 122/1895. tegy. sz. alatt hozott határozat hatályon kívül helyezése mellett, az ügyvédség gyakorlatba visszahelyezze.

— **Halálozás.** özv. Vukovits Lajosné, szül. Milasin Iika folyó hó 12-en delutan 5 orakor, életének 60-ik egeben, Szabadkan elhalt.

— **A Vörös Kereszt Egylet** szabadkai fiókintezetének megbízottja, Vojnich Istvan Károly főherczeg vednök helyettes belegezesével es saját kérelmere a „Vörös kereszt egylet” rendelkezésre álló megbízottai soraba osztattat be.

— **Iparkamarai tagok választása.** A szegedi kereskedelmi es iparkamara zombori kültagjainak a mandatuma lejarván, a napokban új választás történt. Megválasztattak a kereskedők közül: Bikar Simon es Heindlhoffer Róbert, az iparosok közül: Pekánovits András es Ulrich Vincez, pótagok: Koszanics C. A. es Steiner Alajos.

— **A patriárka irnoka.** Brankovits György gör. kel. szerb patriárka Zomborból vitt magának egy irnokot. Butkovits Györgyöt a városi számvétségűnk alkalmazva volt napidijast nevezte ki.

— **Pályázat** A zombori pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyi vizagzó állásra pályázat van hirdetve. Pályázati határidő: 2 hét.

— **Irók lekszikonja.** Szinnyei bácsit le akarják főzni. Eddig csak az ő reszortjába vágott az irodalomtörténet előtt isme-

retlen írók és művek nyilvánartása, most azonban egy ily munkát kivűle más is meg akar kezdeni: **Spannágel József**, kovil-szentiváni ev. lelkes. A tervbe veit mű a magyarországi idegen nyelvű írókat is fölveszi; a szerző a következő felhívást bocsátotta közbe: „Az irodalomtörténetek csak a legkiválóbb írókat es azoknak műveit, — es azoából is, legtöbbször csak a szépirodalmi műveket fölveszik; megtörténik ennelfogva, hogy a legjobb irodalomtörténetekből, sok jeles írónak neve es műveinek megnevezése kimarad; azon a bajon akar ezen vállalat első izben segíteni! Megakarja ismertetni az ezredves ünnepély alkalmával, az összes élő magyar írókat es azoknak műveit; de még több; ki fog terjedni ezen lexikon, minden chauvinistikus szűkeblűség mellözésével, szokott magyaros nagylelkűségben, az összes magyarországi idegen nyelvű írókra is, nevezetesen a német, tót, szerb es rumán írókra, — es az helyes is így; mert a szellemi birtok közt, a nemzetiségek se képeznek választalat! E szerint ezen lexikon egyetért tendentiájával, egyszersmind pótlékkötet lesz az összes magyarországi irodalomtörténeteknek, es fölülte szükséges kézikönyv, az írók, szerkesztők, könyvkiadók, könyvkereskedők es az irodalom barátainak.”

— **Tisztújítás** A „Monostorszeghi Olvasókör” a napokban tartotta tisztújító közgyűlést. A tisztikar megválasztása a következőképen ejtetett meg; elnök lett Késmárky Geza, alelnök Jaszenovich Gergely, pénztáros Farsang Pal, jegyző Fürst Salamon, könyvtárnok Osztroganacz István.

— **Fizetéseképtelenség.** A bécsi „Creditoren Verein” Creinczer Gyula szabadka ekszereszt fizetéseképtelennek nyilvánította ki

— **Színészet a megyében.** A szabadkai színhazban, január 8-án volt a jutalomjátéka Szohner Olgának, a társulat kiváló tehetségű naivájának kit, mint értesülünk, Fűredi társulatánál szerződötett a Tücsök című vígjáték czímzerepében. A közönség belépésekör zajos ováciokkal es virágokkal fogadta a fiatal színésznőt s ez az ováció az egész előadás során többször megismétlödött. Temperamentumos, kifogastalan játéka osztatlan tetszasi keltett a közönségben, amely a felvonások végén alig győzte a jutalmazottat a lámpák elé hívni. Szohner Olga csak a mult évben végezte a szini akadémiát, amelynek egyik legkiválóbb növendéke volt.

— **Nagyidők tanuja.** Kuluncsics József 48/49 iki honvéd főhadnagy f. hó 12-én meghalt. Családja a következő gyászjelentést adta ki halálára: Kuluncsics Ágoston es Radány Gyuláné sz. Kuluncsics Berta fájdatomlalt kebbelt tudaják számos rokonok es ismerősök nevében is felejtetlen fiúvérk nemességű Kuluncsics József 1848. évi honvéd főhadnagnak rövid szenvedés es a halotti szentségekben résztesítés után 1896. évi január 12-én, esti 6 orakor életének 68-ik egeben történt gyszos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi január hó 14-en Borsódon — d. e. 10 orakor tartandó szent mise-áldozat után — fognak a köztemetőben a róm. kath. szerint elkaraittani. Baján, 1896. január 13-án. Aldas es béke hamvaira!

— **Népszere felolvasások Zentán.** A közművelődés lényeges faktorává nőtte ki magát a „Zentai Gazdakör”, a midőn népszere felolvasások rendezésére határozta el magát. F. hó 12-étől ugyanis a kör vasárnaponként saját helyiségében alkotmánytani es művelődés-történeti felolvasásokat rendez díjtalanul, a melyre elnöke, Tóth Lajos egy meleg hangu felhívásban a zentai közönséget meghívta. A felhívás hangsúlyozza egy intelligens közposztály létesülésének fontosságát, majd felemlíti, hogy mennyire időszerű a népet a nemzet alkotmányának ezredéves történetével megismertetni. A gazda es iparos közönség a kikhez főleg e felhívás intézve lett, mint az első felolvasásnál kitűnt, nagy érdeklődéssel kíséri a felolvasásokat, melyeknek tartására eddig Szücs La-

jos gym igazgatót, Spitzer Mór dr. ügyvéd es Buday Dezső városi tanácsnokot kerettek fel. — Nagyon ajánlatos volna, ha Bácsmegeye többi községeiben is követnenek a zentaiak példáját, mert bizony a bácsmegeye akármelyik községének gazda es iparos közönségének műveltségi állapotára íáfer kis oktatás, melyben a „Zentai Gazdakör” szép példával jár elől.

— **Jégünnepély.** Vettük a meghívót: A „Szabadkai Sport Egylet” f. évi január hó 21-én: jégünnepélyt rendez. A jégünnepély műsora: 1. A jégkirálylénak es udvarának felvonulása lyoni sorrendben. Előadja 20 pár. 2. Ifjúsági versenye: a) Sikverseny előre; b) Műsoklaverseny. 3. Korcsolya mutatónyok. 4. Negyes, az összes korcsolyázókkal. A műsor egyes pontjai negyed órai általános korcsolyázással lesznek megszaktiva. — Nevezéseket ellogad a versenybíróság január 22-én d. u. 4 óráig.

— **Bácskaiak a Mármarosban.** A mármarosai havasokban nagy medvevadászatok szezonja van most. A medvevadászatokra az ország minden részéből odasereglettek a Níródok; Bacsokból is több ismert vadászember részt vesz a vadászatokon köztük Vojnich Mate szabadkai tiszt főügyész is. Ez utóbbi a napokban rövid értesítet küldött dolgairól Szabadkára. A medvevadászokra ez idő szerint rossz idő jár; a nagy hótol alig találhatnak utakra s mire a medvéket körül fogják, tagjaik a hidegtől meg vannak dermedve. Mindazáltal a medvevadászok nagy kitartással folytatják a vadászatokat es szép zsákmányra van reményök.

— **Elgázolás.** F. hó 12-én a Zomborból Szabadkára induló személy vonat Radák Mark 78 éves földműves gazdat Szabadka alatt a 115. szamu örháznál — az atjárónál — oly szerencsétlenül lökte el, hogy rögtön kiszendedett. A szerencsétlen öreg ember süket volt s nem hallotta a vészjelzöt.

— **Huszárok élethalál között.** Szabadkáról írják lapunknak: Mar ket heg, hogy megszöktek a 15. sz. Palfy huszarezredtől Balog es Cservey nevű kozhuszarak, bűntetésből való felelemből. Barlangolásuk közben a nógrádmegyei iharosi pusztára vetődtek, hol daczra a dermesztő hidegnek, 4 napig a mezőesőzők gunyhójába húzódtak meg. Mikor a esőz vetetlenül a gunyhóba tért, ott találta őket a földön fekvé elalélt állapotban. A béresek segélyével nagynehézön életrehozták őket s azt mondtak a megmentökök, hogy megszöktek ezredüküktől rossz oánásmód miatt. Csendörök segélyével le-tartóztatták s a kis-iharosi községhezoz kísérték, onnan pedig a hadtestparanesnoksághoz kísérték őket.

* **Köhöges, rekedtség** es elnyálkásodásnál a torok es legzesi szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe **Egger** kitűnő hatású **mellpasztilláit**. Kaphatók 25 es 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerertárban es nevesebb gyógyfűszerüzletben. Fő es szektüldési raktár **Egger A. es fia** Nádor-gyógyszertára **Budapest**en Váci körút 17.

S Z I N H Á Z.

Lili

Szerdán, jan. 15-én.

Enekes színmű három felvonásban; írták Hennigun es Milland, nem, mint tevesen a *szinlap* jelezte *irta* Hervez; fordította Evva Lajos es Fái Béla. *Zenélét szerz* Hervez. Maga az előadás elég jó volt, habár latuk már ezen darabot Meszaros C. tól sokkal nagyobb életkedvvel is előadva. Eneke ma is kellemes volt. — Ferenczy elég jó volt, habár többejt lehetett volna ki. Tisztai sikerült kifejezésre jutatta a mindenhez alkalmazkodó professort. Lángh, nagyobb tüzzel kellett volna játszani.

Rafael.

Csütörtök, jan. 16.

Várad határos színműve új előadásban. Hidvéghy és Tuboly a mai szerepökben teljesen helyt álltak; úgy látszik Tuboly egy idő óta nagyobb erzással játszik s nem ragadtatja el magát ifju hevétől. Mint fiatal színész nő hibáit meg leküzdheti s kiváló színész nő lehet, mert a tehetség nem hiányzik, csak ne feledkezzék meg soha a természetességről és gyakoroljon mérsékletet a kiütéseiben. — Leóvey, ruházata valóban szépek voltak. Gyarmathy jó Barnabó volt. Laczkó a nála megszokott rouennal játszott, igen hatásos volt gyónási és haldoklási jelenete.

Mint biztos forrásból tudják a szabadkai színtársulat két tagja: *Mátrai József* jellem színész és *Söhner Olga* naiva Füredi társulatához szerződtek.

Műsor. Heifőn Hidvéghy jutalomjátéka (műkedvelőkkel) a „Peleskei nátiarius”, kedden „Parasztbecsület” opera és egy felvonásos színmű vagy vígjáték, szerdán Gauthier Margit (Kamélias hölgy, Dumas színműve új átdolgozásban), csütörtökön „Cigánybáró” operette, pénteken szünet, szombaton „Kis hőrség” énekes vígjáték, újdonság, vasárnap „Liliomfi”. Heifőn Berczik M. jutalom játéka, *Suhancz.* (Sudermann újdonság.) tölti ki.

Törvényszéki csarnok.

A cservenkai előleg- és hitelegylet bünpöre. A napokban hirdette ki a zombori kir. törvényszék fenyítő tanácsa Dalmay Pal elnöklété alatt a cservenkai előleg- és hitelegylet bukása miatt vádolt igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok bűnügyében a szegedi kir. ítélőtábla ítéletét. A kir. törvényszék tudvalevőleg annak idején csupán az igazgatósági tagokat mondta ki bűnösnek, őket egyenkint 14 napi fogházra, Radó Zsigmond könyvelőt pedig 8 napi fogházra s azonkívül 1 évi hivatalvesztésre ítélte, ellenben a felügyelő-bizottság 3 tagját a vád alól felmentette. A kir. ítélőtábla ezen ítéletet jelentékenyen súlyosbbitotta, amennyiben Péter Mátyás, Wagner Henrik és ifj Schumacher Henrik felügyelő bizottsági tagokat is vétkeseknek találta s őket egyenkint 3 havi fogházra és 1 évi hivatalvesztésre ítélte; azonkívül Schön Lipót, Löbl Rudolf, Schwarc Jakab, Steinfeld Ignác és Spinner János büntetését 5 óra, Kriszt Péter és Grisfelder György büntetését 5 óra és Radó Zsigmond büntetését 2 óra emelte föl. Az ítélet ellen az összes vádlottak és védők, úgy a magánpanaszosok és a kir. ügyész felelőzést jelentettek be.

A kulai adóhivatali sikkasztások bünpöre a napokban foglalkoztatta a m. kir. curiát, amely Németh Péter curiai bíró előadása alapján 2 napig tartó tanácskozás után hozta meg ítéletét. A legfelsőbb bíróság ítélete, amint budapesti levelezőrök értesít, a legtöbb vádlottal szemben lényeges súlyosbbitást tartalmaz, s a következő büntetési tetteket állapítja meg: Nagy Sándor 6 évi fogházra, melyből 20 hó kitöltöttnék vétetik, és 30 frt pénzbüntetésre, Horváth Károly 2 évi börtönrre, melyből 1 év kitöltöttnék vétetik, és 20 frt pénzbüntetésre, Pipos Gábor 1 évi fogházra, melyből hat hó kitöltöttnék, Márton Imre 4 évi fogházra, amelyből 1 év kitöltöttnék tekintetik, Irhazy Ferenc 2 évi és hat havi fogházra, Knefely József 2 övi börtönrre, Reinhardt György 1 havi fogházra és 200 frt pénzbüntetésre, végül ifj. Szakáll János 1 havi fogházra és 50 frt pénzbüntetésre ítéltettek.

szám 1395

1895

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel

közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró-ság 1895 évi 8632 számú végzése következtében Réthy L. javára Füredi Károly ellen 200 frt és jár. erejéig foganatósított kielégítési végrehajtás utján 13 foglaló és 525 frta becsült színházi díszletek és ruházatokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró-ság 20160 1895 számú végzése folytán 200 frt tökékevetelés, ennek 1895 évi június hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 29 frt 90 kiban bíróilag már megállapított költség erejéig Zomborban a színházi épületben leendő eszközlesére 1896 évi január hó 25 napjának dél előtti 9 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzizetes mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron atul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1896 évi január hó 8 napján.

Styrum Mór.

kir. jbrósági végrehajtó.

Alapított 1863-ban.

Világhírűek

s saját készítményű, díjjal kitüntetett

Kéziharmonikák

Joh. N. Trimmel-től

Bécs

VII/3., Kalsersstr. 74.

Nagy raktár mindennemű

Hangszerekben.

Harmonikák, fuvalák, okorinák, citerák, gordonkák, stb. stb. Schwázi acél játék tárgyak, elpusztíthatatlan Zenélő albumok, poharak, stb. stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

„S T A R”

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG, LONDON.

ALAPÍTATOTT 1843-ik ÉVBEN.

Érvényben levő biztosítások :

348.162,500 korona.

Biztosítási alap :

89.439,114 korona.

Az 1894-ik évben az utolsó öt évi időszakra nyeremény-osztalék fejében a biztosított felek közt

12.800,700 korona

osztatott szét.

Bármely módozat szerinti életbiztosításokat legolcsóbb díjak és legkedvezőbb feltételek mellett felvesz és felvilágosítással készségesen szolgál

A MAGYARORSZÁGI VEZÉRIGAZGATÓSÁG
BUDAPEST ERZSÉBET-KÖRUT 20.

ORMOS FÉLIX, vezérigazgató.

Referenciát ad a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

Képviselet Zombor és környékére:

Dr Flesch Adolf orvos urnál Zomborban.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az ott levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddigfölmulthatatlan!

Maager Vimos-féle
valódi tisztító

DORSCH

MÁJOLAJ.

Törvényileg védett felszerelés

Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és emésztőesége él fogva gyermekeknek is különösen ajánljatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítést, a test súlyának gyarapodását a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben. III/3. ker. Heumarkt 3. valamint az oszt.-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-tárában. Főraktár és főelárúsítás az osztrák magyar monarchia részére:

Maager Vilmos,

Bécs III/3., Heumarkt 3.

Zomborban: Weldinger Zs. és S. és Maayer és Thum kereskedő urnaknál.

Utánzatok törvényileg üldözötnék.

Champagner
„Duc de Montebello“
 Crâteau de Maceuil s/Ay. Az **Orleansi Herceg**-féle szőlők birtalója.
Cognac
 J. Denis, H. y Mounié & Cie. Cognac.
 Exposition Universelle 1889 Hors concours. Expert du Jury
Alapított 1838-ik évben.
 Főügynökség Osztrák-Magyarországra nézve:
Pekarek & Lederer, Bécs, XX/1, Schlegelg., 8.
 Nagy kivitel thea, rum, spanyol és francia borokban
 Kapható Zomborban: **Weidinger A. és S. cégénél.**

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & CIE.
 FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
Mindenhol kapható.
 Vezérügynökség: **RUDA és BLOCHMANN, Budapest és Bécs.**

Az 1896. ezredéves kiállítás alkal-

mából az államtól engedélyezett

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45 007 három osztályba osztott nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

I. osztály 1896. február 5—8-ig.				II. osztály 1896. márczius 11—14-ig.				III. osztály 1896. május 12—28-ig.			
Árak az I. osztályra:				Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):							
1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.—	60.—	30.—	6.—	3.—	20.—	10.—	2.—	1.—
								forint			

A nyeremények teljes adó- és illetékmentességet élveznek és minden levonás nélkül fizetnek ki; a húzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtenek meg.
 Midőn a sorsolási tervezet fontebbiekben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mától fogva a falragaszokon jelzett elárulástól a fenti eredeti árakon kaphatók.
 Budapest, 1895. december 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték Igazg. tóság.

Minden 3-ik sorsjegy nyer. **Még soha nem létezett nyereményesélyeket nyújt az államilag engedélyezett** **Minden 3-ik sorsjegy nyer.**

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

45,007 három osztályba osztott pénznyeremény **9.200,000 korona összértékben.**

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

Egy Millió

korona.

Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:			
Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	Korona	Nyeremény	korona	korona	
1	á	80000	—	80000	1	á	100000	—	100000
1	„	60000	—	60000	1	„	60000	—	60000
1	„	4000	—	4000	1	„	4000	—	4000
1	„	3000	—	3000	1	„	3000	—	3000
1	„	2000	—	2000	1	„	2000	—	2000
1	„	1500	—	1500	1	„	1500	—	1500
1	„	1000	—	1000	1	„	1000	—	1000
2	„	800	—	1600	2	„	800	—	1600
8	„	400	—	3200	8	„	400	—	3200
10	„	200	—	2000	10	„	200	—	2000
13	„	100	—	1300	13	„	100	—	1300
100	„	40	—	4000	100	„	40	—	4000
860	„	20	—	17200	860	„	20	—	17200
9000	„	8	—	72000	9000	„	12	—	108000
10000	nyeremény összesen			1268000	10000	nyeremény összesen			1648000
						25007			

Árak az osztályra:

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

1/1	1/2	1/10	1/20	1.—	forint	60.—	30.—	6.—	3.—	forint
-----	-----	------	------	-----	--------	------	------	-----	-----	--------

ajánlja és szétküldi az üszegnek előzetes beklüldése mellett vagy utánvétellel **Heintze Károly, Budapest, Szerb-tér 3.**

Sürgöny-czím: Lottoheintze, Budapest.

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kívántassék és a fenti eredeti árak mellett osztálysorsjegyeknél ajánlott levelek portója és nyereményjegyek díja fejében 25 kr. — teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyekért 50 kr. küldendő be.
 az első magyar osztálysorsjáték alkalmával tisztelt vevőim között a következő főnyereményeket osztottam ki: 400.000, 200.000, 100.000, 80.000, 50.000 koronások stb.

Sürgöny-czím: Lottoheintze, Budapest.

Dréher Antal serfőzdéje Kőbánya.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy
ZOMBORBAN, Széchényi István körút 6. sz. a.

saját házam-

ban egy

hordó- és palaczk-

sör raktárt

létesítettem és hogy ott a legkitünőbb minőségű hordó és palaczk söreim kaphatók.

Kiváló tisztelettel

Dréher Antal.

10 frtot naponta

kereshet férfi vagy nő minden elő-
képzettség és tőke befektetés nélkül.

Mivel és hogyan???

megmondja a „Találmányok és Ta-
pasztalások“ füzetje, mely 2 frt 15
kr előleges beküldése mellett kapható
a nagyméltóságú magy. kir. miniszter-
iumtól védett és szabadalmazott.
„Unikum“ feltalálójánál Gerőffy A.-nál
Budapest király u. 9.

A pécsi tejesarnok

**első magyar pogácsa sajt
gyára** Pécsen ajánlja a legkiválóbb
minőségű édes tea-vajat és a jó olmtüzi
kvarglival teljesen azonos, jutányos
áru: **pogácsasajtjai**. Egy posta-
csomag tea-vaj 6 frt; egy postacsomag
pogácsasajt 1 frt 80 kr. Az ár
díjmentes csomagolással és bermentes szál-
lítással s utánvétellel értendő.

Tehetséges, megbízható ügynökök
kerestetnek.

Hirdetmény.

Az alanti cigarettafajok:

En A' Ala (vastag Facon)	4 25 drb.	1 frt 75 kr.
En A' Ala (vékony Facon)	1 .. 25 ..
A' Ala (vastag Facon)	1 .. 50 ..
A' Ala (Hölgyek tokkal)	1 .. 75 ..
Yaká (vastag Facon)	1 .. 25 ..
Yaká (vékony Facon)	1
Giubek (vastag Facon)	1
Giubek (vékony Facon)	1 .. 75 ..

minden különlegességi dohány-üzletben a
legjobb minőségben kaphatók.

A Török Dohány-Export-
Társaság
Konstantinápoly.

Uri, női és gyermek confectió

dús választékban

lesz található f. é. február hó 1-től fogva

Mogán Henrik

ujvidéki divatáru kereskedő

ZOMBORI FIÓKÜZLETÉBEN.

Mindenneniü e szakmában vágó **divatezkek** a **legol-
csóbb árak** mellett és a **legsolidabb kiszolgálással**
kapható.

Az üzlet már **f. é. február hó 1-én** megnyitattik.